

ململانی دژهکان (تیرۆر وەک نمونە)

عەبدوللە خالید

یەکیک لەو بابەتە ھەستیارانەی "مارکس" تیۆریزەی بۆ کردودوھ ئەوھیه کە دیاردەکان دژهکانى خۆیان بەرھەمدىننەوە . نمونەی زیندۇی ئەویش لهوبوارەدا سیستەمی سەرمایەدارى بۇو کە بەھۆى سروشتىيە چىنیيکى نەيارو دژ پەيدا دەبىٽ و "مارکس" بە پرۆلیتاریا ناوى برووھ و كردویەتى بە دايىنامۇى گورپانخوازى لە دونيای سەرمایەدارىدا.

لەو سۆنگەوە دەكىرى بلىّىن بۇرۇوازى نىشتمانى لە نىئۇ نىشتمانى خۆيدا پرۆلیتارىيائى بەرھەمھىننا و، لە دەرھەمە سەنۋورەكانىشىدا لە رىڭاى كارە سەربازىيەكانىيەوە بىزۇتنەوە ئازادىخواز و سەربەخۆخوازەكانى گەلانى لىكەوتەوە.

وەها لېكدانەوەيەكىش دەكىرى بۆ ئەمپۇش راستىبى! چونكە ئەگەر لەو روانگەيەوە بپۈانىنە دونيای ئەمپۇ دەبىننەن "عەولەمە" لە "سەنتەر" دا لە گەل نەيارانى رووبېرپۇو بۆتەوەو، لە "كەنار" يىشدا كرددوھ سەربازىيەكانى لە گەل تیۆردا دەستەوەيەخەيە! بۇنى نەيارانى بەجىهانىكىردن لە پەراۋىززو، جىڭىرپۇونى تیۆریست لە سەنتەردا ئەو مۇركە گشتىيە رەشناكاتەوە.

لىرەشدا مەبەست ئەوھىنە كە نەيارانى بەجىهانىكىردن" بە "پرۆلیتاريا" و "تیرۆريستان" بە "بىزۇتنەوە ئازادىخوازانى گەلان" بىشوبەيىنن. ئەگەرچى بۇي ھەيە گوتارى رۇزئاوايى چەشنىك لەو "تىيکەلكردن" ھ بەرھەمبەيىنى لە پىيّناوا بەرژەوەندىيەكانى خۆى، يان بلىّىن ھىشتا رۇزئاوا گوتارىيەكى ستراتىزى بەرھەمنەھىنناوه بۆ دەرھەمە خۆى. بەلكو گەمە لە نىئوان وەھمى دويىنى واقىعى ئەمپۇ دەكات بە ئاواتى مەيسەركردنى دونيا نوپەيەكەي! ھەولەكانى "فوکۇياما" و "ھەنتىكتۇن" لەو پىيّناوا دەدا بۇون. بەلام زۇر بېرىان نەكىردوو پەتىيان پسا!

ئەگەر لىرەدا قسە لەسەر دژ و نەيارە دەرھەكىيەكە بى "تیرۆريستان" ئەو بەھىچ شىيەھەك ناتوانىن بە نەيارى دويىنى بىشوبەيىنن. بەلام پرسىيار ئەوھىيە بۆ ناتوانىن؟

يەكەم: تیرۆريستان تەنها دژى ھىزە كاراكانى جىهانى ئەمپۇ نىن، بەلكو نەيارىيەكى درېندهى خەلکى ئەو ولاٽانەشىن كە تىايىدا جىڭىرپۇون. ھەر ئەمەش وايىردووھ خەلکى ئەو ولاٽانە كارە تیرۆريستىيەكان لە چوارچىوھى "پلانى دۆمىنەدا" دابنى كە لە رىڭاىيەوە رۇزئاوا گەللىك مەرامى دىكە جىيەجىبكەت. بەتايىبەت ئەو جووته مىرثويەكى ھاوبەشيان ھەيە لە دويىنندا!

دووهم: کردهوه تیروریستییه کان لەمپەر و وەلامییک نیه بۆ رهوانەوەی گوتارو ھیزى رۆژئاوا لە رۆژھەلاتدا، بەپێچەوانەوە دەروازەیەکە نەك تەنها بۆ ھاوردەکردنی بگەرە بۆ چەسپاندەنیشى!

ئەو دوو ھۆکارە دەمانخاتە بەردەم واقیعییک کە پیمان دەلیت ھیشتا نەیاریی بۆ کردهوه سەربازییە کانی رۆژئاوا لە دەرەوەدا بەرھەمنەھاتووە.ھەر ئەو دوو ھۆکارە پیمان دەلیت کە وەلامی تیروریستانە ناچیتە خانەی نەیارییەوە، بەلکو ھۆکارییکى خزمەتگوزارە بۆ گوتارى دەرەکى رۆژئاوا بۆ تەشەنەکردن لە دەرەوەی خۆیدا. پیم وايە لەدایكبوونى نەیارى دەرەکى گریدراوی لە نیوبىردنی تیرورە، چونکە له تەپوتۇزى ئەمۇدا ھەموو کارتەکان تىكەل بەيەكدىي کراون کە ئەمەشيان لەلايەك خزمەت بە تیرور دەکات و لەلاشەوە بە رۆژئاوا بەگشتى و ئەمریكا بە تايىبەتى. چونکە لىرەوە ھەموو توانستە دەرەکىيەکە کە تواناى وەلامى ھەيە بەشتى دىكە گىروەدە کراوه و ئەولەوياتى دىكەي بۆ دروستکراوه!

لە دوینىدا ئەگەر سەرمایەدارىي لە نیوخۇدا لە رىگای فشارى چىن و تویىزە فشاربەرە کان ملى بۆ هەندىيەك شىتدابى، ئەوە لە دەرەوە رووبېرىووی وەلامى تۈونى بىزۇتنەوە ئازادىخوازە کان بۇوە تائاستى پاشەكشە پىيىكىردن. دووبىارە نەبۇونەوەي ئەم ئەزمۇونە بۆ ئەمەرىكا مەجى سەركەوتىنىيەتى ھەر بۆيە ھاتنە ناوهوھ لە رىگای نەخۇشىيە کانى رۆژھەلاتەوە "تیرور، دیكتاتوریت، نەبۇونى مافى مروۋە" جودايىھ لە ھاتنە ناوهوھ لە گوتارى دۆزىنەوە بازاپو دابەشكىرىدىنی ناوجە کانى دەسەلات، کە لە رابىردودا كارى لە سەر دەكرا. بە تايىبەتى دىيەزەمىيەكى وەك تیرور كە كراوه بە دۆزمنى ھاوېشى رۆژھەلات و رۆژئاوا كە نەك ھەر تیروریستان بىسىنۇوركراون، بەلکو دىزە تیرورە کانىش بىسىنۇور دىئن و دەچن. ئەمەش سەرە داوىيکى دىكەي ئەو جىهانىيە کە ئەمەرىكا و رۆژئاوا دەخوازن بەرقەراربى.

لىرەوە ھەموو ھەولەكانى رۆژئاوا دەكەويىتە بن گومان بۆ لە نیوبىردنی تیرور لە رۆژھەلاتدا. بۆيە دەبى ئەو گەلانەي کە تیرور دەيانھارىت و ئەمەرىكا پەلكىش دەکات، بۆخۇيان ملبىدەنە بەر لە نیوبىردنی ئەو دىاردە ترسناكە "وەك دەگوتىرىت خاونەن گرفتەکان بۆ خۇيان دەتوانن گرفتى خۇيان چارە بىكەن" چونکە لە دوینىدا ئەمەرىكا بۆ خۆي ئەو تیروریستانەي بەرھەمەيىناو، لەلاشەوە دواجار پشتگىرييەرنى لە دەسەلاتە دیكتاتورى و كۆنەپەرسەتكان لە ئەمۇدا تیروریستيان بەرھەمەيىنایەوە.

لە نیوبىردنی تیروریش بەو مۆدىلە ئەمەرىكا يىھ دەستپىيىنەكەت کە "كارگەي سەربازى" بۆ بخىتە گر، بەلکو چارەيەكى رىشەيى دەخوازىت ھەر لە چاڭىرىنى بارو گوزەرانى خەلک و رەخساندىنى ھەل كارى شىاوا بۆ مەدەنەيەرنى كۆمەلگاوا لىكجىيا كردنەوەي دەسەلاتەكان و رەخساندىنى

ئازادىيەكانى تاك و ئازادىيە گشتىيەكانى و تا بە ديموكراسيكىردىنى كۆمەلگا و ئاسايىكىردىنەوهى پەيوەندى نىوان دەسەلات و خەلک وتىد.

وەها چاره يەكىش نەك زەمانەتە بۇ لەنیو بىردىنى تىرۇر، بەلکو ئەو كەلىتانەش دادەخات كە لە رىگەيەوە ئەمەريكا دزە لىيۇ دەكەت. بۇيە وادەزانم لە نىيوبىردىنى تىرۇر لەسەردەستى گەلان بە پلەي يەكەم لە قازانجى خۆيانەو بە زىيانى "گوتارى دژە تىرۇر" دەشكىتەوە، كە بۇيىە بەرىبەست بخەنە بەردىم لەنېيوبىردىنىشى!